

УДК 811.512.145 (075)
ББК Ш163.23я7
Х98

*Печатается по решению редакционно-издательского совета
Казанского национального исследовательского технологического университета*

Рецензенты:
канд. филол. наук Б. К. Миннуллин
канд. филол. наук Д. Х. Хуснутдинов

Х98 Р. М. Хуснетдинов
Занимательный татарский язык : учебно-методическое пособие /
Р. М. Хуснетдинов, С. В. Вьюгина; Минобрнауки России, Казан. нац.
исслед. технол. ун-т. – Казань : Изд-во КНИТУ, 2020. – 252 с.

ISBN 978-5-7882-2857-0

Включает в себя теоретический материал, практические задания разного уровня сложности и тексты для самостоятельной работы. В конце пособия приведен словарь терминов.

Рекомендуется студентам, желающим и начинающим изучать татарский язык в стенах технологического университета и других вузов.

Подготовлено на кафедре обучения на двуязычной основе.

УДК 811.512.145 (075)
ББК Ш163.23я7

ISBN 978-5-7882-2857-0

© Хуснетдинов Р. М., Вьюгина С. В., 2020
© Казанский национальный исследовательский
технологический университет, 2020

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ	3
ТАТАР ТЕЛЕ, АНЫҢ ТАРИХЫ, ҮСЕШ ЭТАПЛАРЫ	7
Телебез тарихына кыскача сәяхәт	7
Дөньяда сибелеп яшәүче татарлар	18
ТАТАР ТЕЛЕНДӘ ЮГАРЫ БЕЛЕМ АЛУ СИСТЕМАСЫ.....	23
Татар халкының туган телендә югары белем алу үзенчәлекләре	23
Казан милли тикшеренү технология университеты мисалында татар теленең югары уку йортларында укыту процессы	32
ТАТАР ТЕЛЕНЕҢ СҮЗЛЕК СОСТАВЫ	35
Сүзнең асылы һәм көче	35
Татар телендә сөйләм үзенчәлекләре.....	37
Татар теленең стильләр системасы	39
Нәфис сүз осталыгы үзенчәлекләре	48
Беренче блок. ТАТАР ТЕЛЕН БАШЛАНГЫЧ ДӘРӘЖӘДӘ БЕЛҮЧЕ АУДИТОРИЯ ӨЧЕН	55
Беренче вариант	55
Беренче вариант өчен җаваплар	60
Татар телен башлангыч дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Беренче вариант	63
Икенче вариант	66
Икенче вариант өчен җаваплар	71
Татар телен башлангыч дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы Икенче вариант	73
Өченче вариант	76
Өченче вариант өчен җаваплар	81

Татар телен башлангыч дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Өченче вариант	84
Дүртенче вариант.....	87
Дүртенче вариант өчен җаваплар.....	92
Татар телен башлангыч дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Дүртенче вариант.....	95
Икенче блок. ТАТАР ТЕЛЕН УРТАЧА ДӘРӘЖӘДӘ БЕЛҮЧЕ АУДИТОРИЯ ӨЧЕН	98
Беренче вариант	98
Беренче вариант өчен җаваплар	104
Татар телен уртача дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Беренче вариант	107
Икенче вариант	110
Икенче вариант өчен җаваплар	115
Татар телен уртача дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Икенче вариант	119
Өченче вариант	121
Өченче вариант өчен җаваплар	127
Татар телен уртача дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Өченче вариант	129
Дүртенче вариант.....	132
Дүртенче вариант өчен җаваплар.....	137
Татар телен уртача дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Дүртенче вариант.....	139
Өченче блок. ТАТАР ТЕЛЕН ЮГАРЫ ДӘРӘЖӘДӘ БЕЛҮЧЕ АУДИТОРИЯ ӨЧЕН	143
Беренче вариант	143
Татар телен югары дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Беренче вариант	154

Икенче вариант	157
Икенче вариант өчен җаваплар	164
Татар телен югары дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Икенче вариант	167
Өченче вариант	170
Өченче вариант өчен җаваплар	177
Татар телен югары дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Өченче вариант	180
Дүртенче вариант.....	184
Дүртенче вариант өчен җаваплар.....	190
Татар телен югары дәрәжәдә белүче аудитория өчен билгеләр шкаласы. Дүртенче вариант.....	193
ТАТАР ТЕЛЕН МӨСТӘКЫЙЛЬ ӨЙРӘНҮ ӨЧЕН, ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ, КАЗАН ШӘһӘРЕНӘ КАГЫЛЫШЛЫ ТЕКСТЛАР ТУПЛАНМАСЫ.....	197
ТАТАРСТАНГА 100 ЕЛ!	198
ТАССР төзелүнең 100 еллыгы турында тарихи белешмә.....	198
Татарстанның 100 еллыгы. Тарих кайдан башлана?	203
Татарстан тарихыннан.....	206
Болгар ханлыгы.....	206
Казан ханлыгы	207
Казан губернасы	208
Татарстан республикасы	209
Татарстан республикасының географик урыны һәм икътисади хәле	210
Татарстанның дәүләт символлары	212
Татарстан табигате	212
Татарстанның үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы.....	213
Татарстан сәнәгате.....	214

И Казан, серле Казан!	216
Меңьеллык Казан.....	217
Татарстанның югары уку йортлары.....	219
Сәнгать дөньясында	222
Бөтендөнья жәйге универсиада	223
Татарстанда һәм Россиядә үткәрелә торган бәйрәмнәр	224
Казан тарихы.....	225
Казан – Россиянең спорт башкаласы	227
Биремнәр чишкәндә кулланылган яңа сүзләр.....	228
Сүзлекчә	230
КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ	244
Интернет чыганаclar	247